

Ημερολόγιο Ασημάντων 399: Στο μυαλό μας πλάθουμε ένα Σύμπαν / «αγάπη είναι να δίνεις κάτι που δεν έχεις» (Απόσπασμα)

14.2.21 Βαλε ντίνα μου γλυκιά: ο βαλές ντίνος σου εν όψει! Έχει γίνει ένα σκουληκάκι που θέλει να έλθει μέσα στα σεντόνια σου φοβισμένο και να κουκουλιάσει. Τα κρούσματα και η παράκρουση του κορονοϊού σε όλη την Αττική στο κέντρο της Αθήνας δεν μ' αφήνουν. Μας χωρίζουν τα μικρόβια και οι συνωμοσίες τους. Και οι συνομοταξίες τους. Η θερμοκρασία πέφτει στο μηδέν, η Μήδεια παγώνει και στο μηδέν ξαναγυρίζουμε. Η δημαρχία λειτουργεί κάποια κέντρα με θέρμανση για τους άστεγους. Απόφθεγμα Λακάν: αγάπη είναι να δίνεις κάτι που δεν έχεις σε αυτόν που δεν το χρειάζεται. Όχου! Έλα μη μου το χαλάς, όχι απόψε που έχω ετοιμάσει τραπέζι με ξηρό κόκκινο κρασί « Τρεις λόφους» από τη Σταμάτα Αττικής, με κάστανα ψημένα, κυδώνια και κουνέλι στην κατσαρόλα που αγοράσαμε έναντι 27 ευρώ.

Αγάπη είναι να κατανοείς, να μπορείς να κατανοήσεις και να δίνεις απλόχερα. Η ικανότητα όχι μόνο να κατανοείς, αλλά να μετατίθεται και να μεθίσταται, εν ολίγοις να μπαίνεις στη θέση του άλλου.

Στο μυαλό μας πλάθουμε ένα Σύμπαν

• Jacques-Alain Miller (γεννημένος στις 14 Φεβρουαρίου 1944 στο Σατορού) γάλλος ψυχαναλυτής και συγγραφέας. Συνέντευξή του του στη Hanna Waar στο περ. art and thoughts στις 3 Δεκεμβρίου 2013 (<https://artandthoughts.fr/>) **Hanna Waar:** Είναι πιο δύσκολο για τους άνδρες να ερωτευτούν;

Jacques-Alain Miller: Ω ναι! Ακόμη και ένας ερωτευμένος άνδρας έχει στιγμές αξιοπρέπειας, ξεσπάσματα επιθετικότητας απέναντι στο αντικείμενο του έρωτά του, επειδή ο έρωτας τον βάζει σε μια θέση έλλειψης, εξάρτησης. Για αυτό και μπορεί να επιθυμεί γυναίκες με τις οποίες δεν είναι ερωτευμένος, έτσι ώστε να επιστρέψει στην ανδροπρεπή θέση που αναστέλλει όταν είναι ερωτευμένος. Ο Freud καλεί αυτή την αρχή «υποβάθμιση της ερωτικής ζωής» στους άνδρες: τον διαχωρισμό μεταξύ έρωτα και σεξουαλικής επιθυμίας.

HW: Και στις γυναίκες;

Miller: Είναι λιγότερο συχνό. Στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει ένας διπλασιασμός του ανδρικού συντρόφου. Από τη μια είναι ο άνδρας που τους δίνει απόλαυση και που επιθυμούν, και από την άλλη ο άνδρας του έρωτα, που είναι εκθλυμένος, απαραίτητος ευνουχισμένος. Μόνο που δεν είναι η ανατομία που έχει εδώ τα πνία: υπάρχουν μερικές γυναίκες που υιοθετούν μια ανδρική θέση. Υπάρχουν όλο και περισσότερες. Ένας άνδρας για αγάπη και άλλοι άνδρες για απόλαυση, που γνώρισαν στο διαδίκτυο, στο δρόμο ή στο τρένο.

HW: Γιατί «όλο και περισσότερες»;

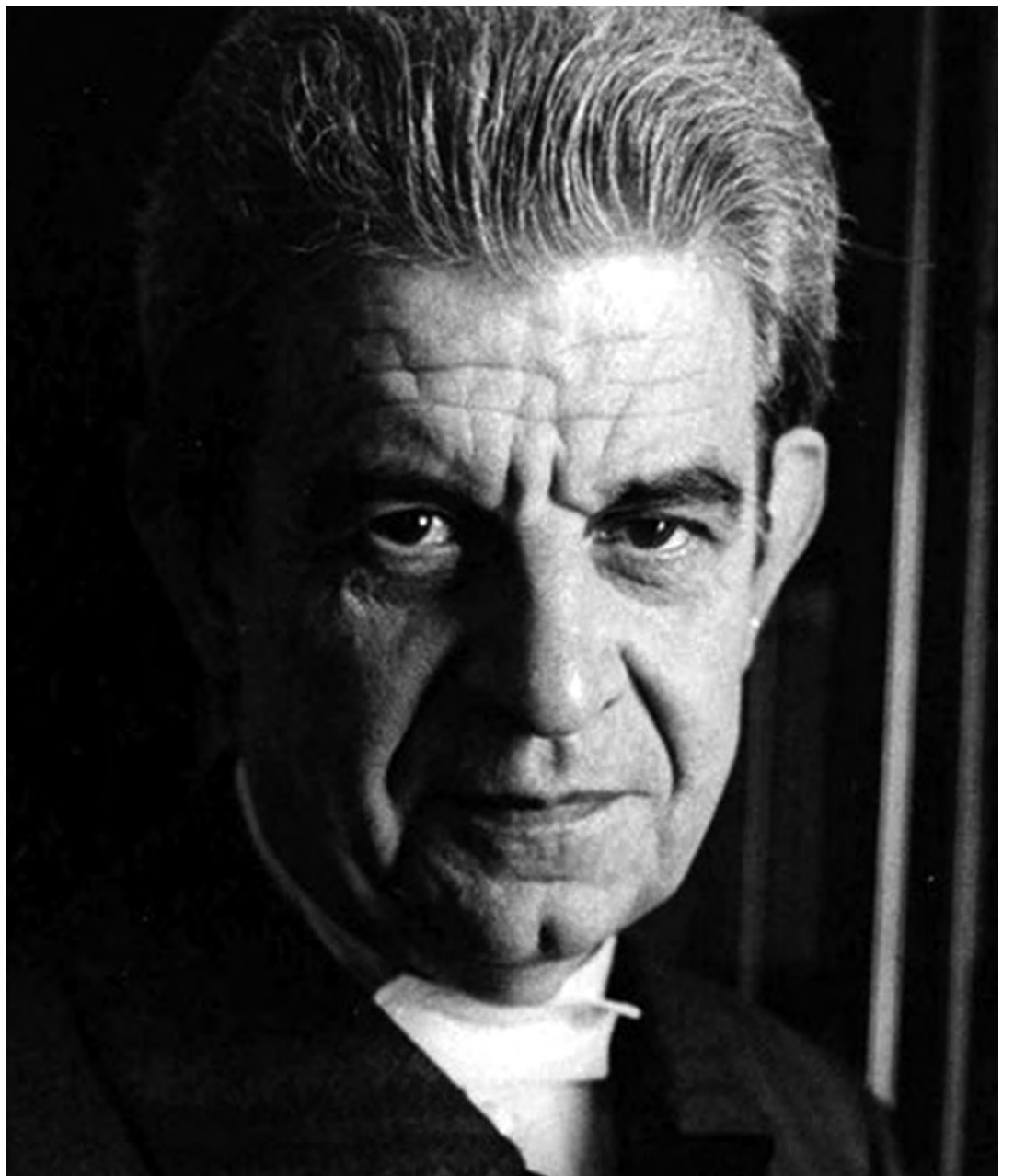
Miller: Τα κοινωνικοπολιτισμικά στερεότυπα της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας βρίσκονται σε μια διαδικασία ριζικού μετασχηματισμού. Οι άνδρες καλούνται να αποκαλύψουν τα συναισθήμα-

Δημήτρης Τζουμάκας

Απόφθεγμα Λακάν: αγάπη είναι να δίνεις κάτι που δεν έχεις σε αυτόν που δεν το χρειάζεται. Όχου! Έλα μη μου το χαλάς, όχι απόψε που έχω ετοιμάσει τραπέζι με ξηρό κόκκινο κρασί « Τρεις λόφους» από τη Σταμάτα Αττικής, με κάστανα ψημένα, κυδώνια και κουνέλι στην κατσαρόλα που αγοράσαμε έναντι 27 ευρώ.

* Ο Δημήτρης Τζουμάκας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1945. Την περίοδο της δικτατορίας έζησε στο Παρίσι και το 1974 μετανάστευσε στο Σίδνεϊ, όπου έζησε μέχρι το 2006. Διδάκτωρ φιλοσοφίας, εργάστηκε σε εφημερίδες στο Σίδνεϊ και δίδαξε ελληνική και συγκριτική λογοτεχνία στα Πανεπιστήμια Macquarie και New South Wales. Έχει βραβευθεί από το αυστραλιανό υπουργείο πολιτισμού για τα βιβλία του «Χαρούμενο Σίδνεϊ» και «Η γυναίκα με τα αγκάθια στο λαιμό».

Ο Γάλλος ψυχαναλυτής και ψυχίατρος, Ζακ Λακάν

τά τους, να αγαπούν και να εκθλυνθούν. Οι γυναίκες αντιθέτως υφίστανται μια πίεση για αρρενοποίηση: στο όνομα της νομικής ισότητας οδηγούνται στο να συνεχίζουν να λένε: «και εγώ επίσης». Την ίδια στιγμή οι ομοφυλόφιλοι/ες απαιτούν τα ίδια δικαιώματα και σύμβολα με τους ετεροφυλόφιλους όπως ο γάμος και η γονεϊκότητα. Υπάρχει μια μεγάλη ασάθεια στους ρόλους, μια διαδεδομένη ρευστότητα στο θέατρο του έρωτα, που έρχεται σε αντίθεση με την σταθερότητα του χτες. Ο έρωτας γίνεται ρευστός, όπως παρατήρησε ο κοινωνιολόγος Zygmunt Bauman. Ο καθένας οδηγείται στο να εφεύρει το δικό του life style, να υιοθετήσει τον δικό του τρόπο απόλαυσης και έρωτα. Τα παραδοσιακά σενάρια γίνονται σταδιακά ξεπερασμένα.

HW: «Ο έρωτας είναι πάντα αμοιβαίος» είπε ο Lacan. Αληθεύει αυτό ακόμη στο παρόν πλαίσιο; Τι σημαίνει;

Miller: Αυτή η πρόταση επαναλαμβάνεται ξανά και ξανά χωρίς να γίνεται κατανοητή ή γίνεται κατανοητή με λάθος τρόπο. Δεν σημαίνει ότι το να είσαι ερωτευμένος με κάποιον είναι αρκετό για να είναι ερωτευμένος και εκείνος μαζί σου. Κάτι τέτοιο θα ήταν ανόητο. Σημαίνει: «Αν σε έχω ερωτευτεί, είναι επειδή είσαι αξιαγάπητος. Εγώ είμαι αυτός που ερω-

τεύεται αλλά και εσύ ανακατεύεσαι σε αυτό, επειδή υπάρχει κάτι σε εσένα που με κάνει να σε ερωτευτώ. Είναι αμοιβαίο, επειδή υπάρχει ένα πίσω-μπρος: η αγάπη που έχω για εσένα είναι το ανταποδοτικό αποτέλεσμα του αίτιου της αγάπης που είσαι για μένα. Έτσι εμπλέκεσαι και εσύ. Ο έρωτάς μου για εσένα δεν είναι απλώς δικό μου ζήτημα αλλά και δικό σου. Ο έρωτας μου λέει κάτι για σένα που πιθανώς να μην το γνωρίζεις. Αυτό δεν εγγυάται ούτε στο ελάχιστο ότι κάποιος θα ανταποκριθεί στον έρωτα του άλλου: όταν αυτό συμβαίνει είναι πάντα της τάξης του θαύματος, δεν υπολογίζεται προκαταβολικά.

• Ο έρωτας ως εξέγερση:

Έκανες ποτέ κάτι που πραγματικά ήθελες; Τίποτα λιγότερο από τα πάντα. Πέτυχαν λέξεις με Νόημα να ακούγονται ανόητες. Χτες ήταν νωρίς, αύριο είναι αργά, τώρα είναι η ώρα.

(Τα υπογραμμισμένα της συνέντευξης θα μπορούσαν να τα επικαλεστούν βέβαια κάθε Χαϊκάλης/Φιλιππίδης και κάθε αστέρας του κωμικού θεάτρου. Δυστυχώς όλες οι ωραίες φράσεις, οι θεωρίες και τα συνθήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους συνήγορους του διαβόλου κατά το δοκούν). Χρόνια μας πολλά και αναμάρτητα.